

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Plzeň 8.8.2011
čj. SRS 048268/2011

Oblastní odbor SRS

Slovanská alej 2179/20

326 00, Plzeň

Zpráva č. 16 oblastního odboru PLZEŇ o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 25.7.–7.8.2011

1. Počasí

Po celé období opět převládalo chladnější proměnlivé počasí s kolísavými teplotami a vysokou vzdušnou vlhkostí. Na počátku období bylo polojasno s odpoledními teplotami okolo 20 °C a ranními teplotami v rozmezí 5 až 8 °C. Od středy 27.7. místy vydatnější srážky bouřkového charakteru. Víkend celý propršel s nízkými teplotami okolo 12 až 15 °C. Od pondělka 1.8. nastalo vyjasňování a oteplování, ale koncem období přišly opět vydatnější dešťové přeháňky.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Proměnlivé počasí neumožňuje plynulou sklizeň. Sklizené zrno má vysokou vlhkost a musí být dosušeno. Rozmáčená půda místy komplikuje vstup mechanizace do porostů. Probíhají žně pšenice ozimé a jarních ječmenů. Je dokončována sklizeň ozimých ječmenů a řepky ozimé. Brambory musí být pravidelně ošetřovány proti plísni bramborové.

OBILNINY

Obilniny jsou zralé a jsou napadány černěmi a dalšími chorobami.

PŠENICE OZIMÁ (RF 85-92)

Vlhké počasí napomáhá u ještě nesklizených porostů k rozvoji **černí obilnin (*Alternaria spp.*)** v klasech, **snětivosti pšenice rodu *Tilletia* (*Tilletia tritici*, *Tilletia controversa*, *Tilletia laevis*)** a **růžovění klasů pšenice (*Fusarium spp.*)**. Ojediněle začínají zrna i porůstat nastojato. Slabý výskyt **mazlavé snětivosti pšenice (*Tilletia tritici*)** a **zakrsle snětivosti pšenice (*Tilletia controversa*)** zaznamenán v klasech v okrese Tachov (Velký Rapotín, 27.7.). Stále probíhá nálet samců **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** do feromonových lapáků téměř na všech pozorovacích bodech.

JEČMEN JARNÍ (RF 73–89)

Probíhá sklizeň porostů ječmene jarního. Vlhké počasí napomáhá rozvoji **černí obilnin (*Alternaria spp.*)** v klasech. Ve feromonových lapácích téměř na všech pozorovacích bodech jsou zaznamenávány úlovky samců **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)**.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 75-89)

Začíná desikace porostů hrachu před sklizní. Na pozorovacím bodě v okrese Domažlice (Srbice u Kolovče, 26.7.) pozorován střední výskyt **komplexní kořenové a krčkové spály hrachu (*Fusarium spp. a Phoma medicaginis* var. *pinodella*)**, slabý výskyt **hnědé strupovitosti hrachu (*Mycosphaerella pinodes*)** a slabý výskyt **strupovitosti hrachu (*Ascochyta pisi*)** na listech i luscích.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 99)

Je dokončována sklizeň porostů řepky ozimé. Porosty řepky jsou lokálně poškozené deští, kroupami a následným výdrolkem semen. Místa dochází také ke zmlazování porostů a pěstitelé přistoupili k desikaci. Pozorován střední výskyt **fomového černání stonku řepky (*Leptosphaeria maculans*)** v okrese Tachov (Pernolec, 27.7.). Výskyt **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)** zatím na pozorovacích bodech slabý (okres Domažlice, Staňkov - ves, 26.7.) nebo žádný.

MÁK SETÝ (RF 70-76)

Na pozorovacím bodě v okrese Plzeň – jih (Únětice u Blovic, 2.8.) a v okrese Tachov (Velký Rapotín, 27.7.) zjištěn škodlivý výskyt **helmintosporiové nekrózy máku (*Pleospora papaveracea*)**. V okrese Plzeň – jih (Únětice u Blovic, 2.8.) pozorován také slabý výskyt **plísňe máku (*Peronospora arborescens*)**. Slabý výskyt **šedé plísňovitosti máku (*Botryotinia fuckeliana*)** sledován na pozorovacím bodě v okrese Cheb (Nová Ves u Křižovatky, 2.8.), Karlovy Vary (Krásné Údolí, 25.7.) a Plzeň – jih (Únětice u Blovic, 2.8.). Střední výskyt této choroby hlášen z Tachovska (Velký Rapotín, 27.7.).

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 67-85)

Slabý výskyt **hlízenky obecné (*Sclerotinia sclerotiorum*)** pozorován v okrese Plzeň – jih (Dolní Lukavice, 3.8.).

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 65-81)

Probíhá pravidelné ošetřování proti **plísni bramborové (*Phytophthora infestans*)**. S fungicidním ošetřením se zároveň používají insekticidy, převážně pyretroidy, proti přenašečům viróz a **mandelince bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** proti imagu a larvám. Slabý výskyt **plísňe bramborové (*Phytophthora infestans*)** hlášen ze všech okresů. Silné výskyty plísňe bramborové v porostech brambor drobných pěstitelů pozorovány v různých místech okresu Domažlice a Tachov.

Informace k ošetření proti plísni bramborové a další informace naleznete v programu „Prognóza plísňe bramboru“, který je dostupný na internetových stránkách [www.srs.cz](http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html) nebo na odkazu <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

Téměř na celém území ošetřujeme ve zkráceném intervalu.

Z důvodu dešťů se množí a narůstají výskyty **bakteriálního černání stonku (*Erwinia carotovora*)** - hlášeno z okresu Cheb (Loužek, 26.7. a 2.8.), Domažlice (Koloveč, 26.7. a 2.8., Strýčkovice, 29.7.), Klatovy (Petrovice u Sušice, 28.7., Soběšice u Sušice, 28.7. a Nemilkov, 28.7.). U zahrádkářů jsou porosty brambor místy silně napadeny a poškozeny touto chorobou. Slabý výskyt **vločkovitosti hlíz bramboru (*Thanatephorus cucumeris*)** sledován v okrese Karlovy Vary (Krásné Údolí, 25.7. a 1.8.) a Klatovy (Petrovice u Měčina,

3.8.). Slabé výskyty larev a letních brouků **mandelinky bramborové (Leptinotarsa decemlineata)** pozorovány téměř ve všech okresech.

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4krát na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Ošetření se provádí v době maxima líhnutí larev, tj. v době, kdy vylíhlé larvy dosáhnou 3. stupně (L₃). Ošetření by mělo být ukončeno do doby, než začnou převládat larvy L₄.

Chemickou ochranu je třeba využívat až při hospodářsky významném výskytu mandelinky bramborové, to je při výskytu 5000 larev na 1 ha. Chemické přípravky, respektive jejich účinné látky, je nutné střídat v rámci antirezistentní strategie a omezit jejich použití za vysokých teplot, zejména v případě pyretroidů.

PÍCNINY

JETEL LUČNÍ

V porostech jetelů proběhly druhé seče. Na Domažlicku (Koloveč, 26.7.) byl pozorován výskyt **krtky obecného (Talpa europea)**. Slabý výskyt **hraboše polního (Microtus arvalis)** sledován v okrese Plzeň – jih (Střížovice u Plzně a Chocenická Lhota, 28.7.) a v okrese Domažlice (Koloveč, Hlohovčice, 26.7.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech jetelovin o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace a v létě po druhé seči.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Chemické ošetření se v létě v jetelovinách provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 200 užívaných nor na 1 ha.

LOUKY, PASTVINY, TTP

TRAVNÍ POROST

V okrese Tachov (Staré Sedliště, 27.7.) pozorován slabý výskyt **hraboše polního (Microtus arvalis)**.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 75-81)

V okrese Plzeň – jih (Nebílovy, 2.8.) zjištěn slabý výskyt **moniliniové hniloby jablek (Monilinia fructigena)**. V okrese Plzeň - jih (Nebílovy, 26.7. a 2.8.) pozorován slabý výskyt **strupovitosti jabloně (Venturia inaequalis)** na listech i plodech. Nebyl zaznamenán výskyt samců **obaleče zimolézového (Adoxophyes orana)** ve feromonových lapácích na žádném pozorovacím bodě.

Sledování letu dospělců obaleče zimolézového do feromonových lapáků se provádí 2krát týdně od 1.5. do 15.9.

Základem ochrany je jedno ošetření proti první generaci škůdce. Ovicidní ošetření je nutné provést ihned při zjištění úlovku nejméně 10 motýlků/lapák/1-4 ha za 3-4 dny. Larvicidní ošetření se provádí při zjištění SET 2.100 HS od doby úlovku nejméně 10 motýlků na lapák/1-4 ha za 3-4 dny. V případě potřeby je možné provést preventivní ovicidní ošetření v době zvýšeného úlovku motýlků, nebo preventivní larvicidní ošetření při zjištění SET 2.100 HS od doby zvýšeného úlovku v lapácích.

Byl zaznamenán pouze slabý výskyt **obaleče jabloňového (Argyroplote variegana)** ve feromonových lapácích na Plzni - jihu (Nebílovy, 26.7. a 2.8.).

Sledování letu dospělců **obaleče jabloňového** do feromonových lapáků se provádí 2krát týdně od 1.5. do 15.9.

Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 7-12 dní po vrcholu letové vlny.

V sadu Nebílovy (okres Plzeň - jih, 26.7.) zjištěn slabý výskyt dospělců **obaleče jablečného (Cydia pomonella)** ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců **obaleče jablečného** do feromonových lapáků se provádí 2krát týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

Peckoviny

SLIVOŇ (RF 81-85)

Byl zaznamenán slabý výskyt **obaleče východního (Cydia molesta)** ve feromonových lapácích v okrese Plzeň – jih (Nebílovy, 26.7.). **Obaleč švestkový (Cydia funebrana)** ve feromonových lapácích zaznamenán ve slabé intenzitě na Plzni – jihu (Nebílovy, 26.7., 28.7. a 2.8.).

Sledování letu dospělců **obaleče švestkového** do feromonových lapáků se provádí 2krát týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Dospělci létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

ZELENINA

RAJČE JEDLÉ

U drobných pěstitelů na Rokycansku pozorován na listech střední výskyt **plísňě bramborové (Phytophthora infestans)**.

Za oblastní odbor Plzeň zpracovala: Ing. Zuzana Pšererová